U ziet hier een deel van De Meerpaal het maandblad van

VRIJZINNIGFLEVOLAND

www.eigentijdsgeloven.nl

Jaargang 65 nr.10 november 2026

Loslaten

Jou loslaten
kan ik niet.
Jou loslaten
wil ik niet.
Je zit in mijn lijf.
Je bent me te lief.

Ik houd je vast.
Anders dan vroeger.
Maar ik laat je niet gaan.

Ik koester je liefde
en wat je me leerde.
Ik denk aan je woorden
en hoe je geleefd hebt.

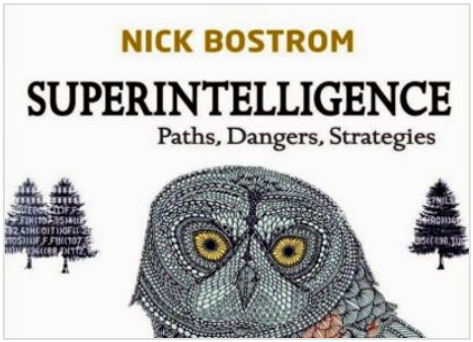
Ik houd je vast.
Anders dan vroeger.
Maar ik laat je niet gaan.

Je bent me te lief.

Vera van der Meulen, Trouw 26-09-2026

Het Derde Verbond

De studie is weer begonnen. Hoera!
Ja, hoera, maar bij iedere opdracht verzucht ik ook: ‘Waar ben ik aan begonnen?!’ Toch is die vraag niet zo moeilijk te beantwoorden: de uitdaging, de inspiratie, het verkennen en verleggen van grenzen in het denken over God, religie en de bijbel. Daar doe ik het voor.
Voor het vak Bijbelse Theologie kregen we de opdracht: ‘Organiseer een verdiepende bijeenkomst over het lijden en het offer van Jezus Christus, voor een denkbeeldige remonstrantse gemeente.’ Ik nam in alle vrijheid de vrijzinnigen van Flevoland in gedachten.
Terwijl ik me mentaal op de opdracht voorbereidde viel mijn oog op de uitspraak: ‘Ik word optimistisch van de gedachte dat we al het lijden straks kunnen verlichten.’ Dat paste mooi bij de studieopdracht, dus las ik verder.
De Zweedse filosoof Nick Boström, die deze uitspraak in de Volkskrant deed, schetst een utopisch (of dystopisch) toekomstbeeld van een wereld die wordt aangestuurd door kunstmatige intelligentie. Hij ziet een glanzende toekomst voor zich waarin we het opvoeden van kinderen misschien beter aan robots kunnen overlaten. ‘Je zou ervoor kunnen kiezen om zelf met je kind te spelen, maar door dat te doen, zou je egoïstisch je eigen plezier prioriteit geven ten koste van het welzijn en de ontwikkeling van het kind’, aldus Boström.

Hij ziet een wereld voor zich waarin alle problemen zijn opgelost. De vraag of dat niet saai is, pareert hij met het idee van een pilletje dat het leven heel spannend en levendig laat aanvoelen. Een wereld waarin je niet langer wordt beperkt door de tekortkomingen van je eigen lichaam of door de grenzen van de fysieke wereld.
‘Zijn mensen dan nog wel mensen?’ vraagt de journalist.
Boström ziet niet één soort mens voor zich, maar een variatie aan levensvormen. Naast traditionele mensen zijn er misschien ook digitale breinen of geüploade mensen. De traditionalisten, zoals Boström de ‘gewone’ mensen noemt, blijven misschien nog een tijdje hun eigen ding doen in hun Asterixdorpje. Maar uiteindelijk gaat

iedereen op in supergeavanceerde beschavingen waarin we niet hoeven te sterven als we dat niet willen …
Pfff, ik weet niet wat ik lees. En deze filosoof is niet zomaar iemand: zijn boeken zijn wereldwijde bestsellers.Ik was geïntrigeerd door dit wereldbeeld, maar ook een beetje bang. Nog beduusd begon ik eindelijk aan mijn huiswerk. Terug naar het lijden, tweeduizend jaar geleden.
Ook toen zagen mensen een glorieuze toekomst voor zich. Alleen ging het niet om bevrijding van het lijden, maar om verlossing van de zonde. Misschien schuilt achter beide hetzelfde verlangen: bevrijd worden van wat ons kwetsbaar en eenzaam maakt, wat pijn doet.
Wordt dit het derde verbond tussen God en de mens? Na het eerste verbond – de wet van Mozes – en het tweede verbond, ingeluid met Jezus' zelfopoffering en de verlossing van onze zonden, een derde verbond waarin de mens via technologie zichzelf bevrijdt van het lijden? Dit is een te grote gedachte ... technologie is geen God en vooruitgang is niet hetzelfde als verlossing.
Gelukkig hoef ik tijdens deze studie niet alles zeker te weten. Het lijdensverhaal roept veel vraagtekens op. Als Jezus zich heeft geofferd voor onze zonden, wat betekent dat dan precies? Voor de erfzonde van Adam en Eva? Voor alle zonden die vóór zijn dood zijn begaan, maar ook voor die daarna? Dus ook voor mijn zonden?
En hoe kan hij dat tweeduizend jaar geleden hebben gedaan? Waar ben ik schuldig aan? Waar blijft mijn eigen verantwoordelijkheid? Ik kan toch zelf ook opstaan!
Een studiegenoot vroeg me waar ik zelf sta in dit verhaal. Ik antwoordde dat ik het niet weet. Dat ik het een groot mysterie vind, en het geloven een grote stap.
Een andere studiegenoot eindigde zijn presentatie met de vragen: Geloof je dat Jezus is gestorven voor je zonden? En wat als het antwoord nee is? Ben je dan een gelovige/christen?
Die vragen raakten me. 'En kan je dan dominee worden?' dacht ik er meteen achteraan. Ik hoop dat hij de bijeenkomst echt gaat organiseren, en ik daarbij mag zijn.

Marian van Leeuwen

De wortels van het vroege Christendom

Op 26 oktober hield Rob Bekkering in Dronten een interessante lezing over ‘Het ontstaan van het vroege Christendom’. Bekkering was vroeger huisarts en later SCEN-arts bij de NVVE. Vanuit die functie had hij regelmatig met de dood te maken, maar ook met BDE (Bijna Dood Ervaringen) en de ‘tunnel van Licht’ waar deze mensen in die BDE-ervaring vaak mee te maken kregen. Hij las de boeken van Pim van Lommel en vond in de Bijbel merkwaardige overeenkomsten met de oude Egyptischecultuur van 2000 v.Chr.

De Egyptische dodenboeken die opvallend goed bewaard zijn gebleven en gaan over het scheppingsverhaal van de god Osiris, zoon van God, die ook wel de ‘graangod’ werd genoemd. Graan, een behoefte uit de levenscyclus. Hij vond veel parallellen tussen deze boeken en delen uit de scheppingsverhalen uit Genesis en het begin van het Johannes evangelie. Ook hier lezen we over het Licht in de duisternis en de zogenaamde Jacobsladder, een universeel symbool waar mensen opstijgen naar een bron van Licht. In Johannes 6: 35 spreekt Jezus over ‘brood van het leven’ en het plaatsje Bethlehem, in het Hebreeuws: Bet Lechem ‘huis van brood’. Daarnaast zijn er veel overeenkomsten tussen sommige Egyptische goden die doodgingen en weer tot leven kwamen en Jezus die doodging, werd begraven en na drie dagen weer opstond uit de dood. Dat vinden we nu weer terug in de Passiespelen.

Deze overeenkomsten zijn ook niet zo heel bijzonder: Abraham, de nomade, die verschillende keren in tijden van honger uitweek naar de vruchtbare Nijldelta, Mozes die daar werd geboren, er onderwijs kreeg en het volk Israël dat daar veel jaren leefde.

In het Egyptische dodenboek van Kha zijn tekeningen opgenomen waarin het hart werd gewogen, symbool met hoe je geleefd hebt en waar je gevraagd werd of je in harmonie met jezelf en je omgeving hebt geleefd. Bij goedkeuring werd de ‘ziel’ herboren die, in de

gedaante van een vogel, naar een plaats van Licht vloog. In deze boeken was geen plaats voor de ‘hel’; mensen die niet goed geleefd hadden ‘verdwenen’ gewoon. Onder invloed van de latere katholieke kerk, die vooral macht en gezag moest uitoefenen, werd de hel gestimuleerd.
Na de vernietiging van de tempel in Jeruzalem, in het jaar 70, vluchtten veel Joden naar Alexandrië waar een centrum van wetenschappen ontstond en waar een grote bibliotheek was gevestigd. In dit vroege Christendom, een smeltkroes van Griekse, Egyptische, Joodse en Christelijke religies, werden talloze evangeliën geschreven over Jezus, zoals het evangelie van Thomas (waarin geen verhalen, maar alleen uitspraken over Jezus in staan), Filippus, Maria Magdalena e.a. Hier ontstond het gnostische of esoterische christendom. Dit duurde tot het Concilie van Nicea in 325, bijeengeroepen door de Romeinse keizer Constantijn de Grote, waar werd bepaald dat alle boeken die toen niet goedgekeurd werden moesten worden verbrand. Een aantal werd toen verborgen en in december 1945 in NagHammadi teruggevonden. Vele werden vertaald door o.a. Jacob Slavenburg en Gillis Quispel. Het Nieuwe Testament, zoals wij dat nu kennen, is vooral beïnvloed door Paulus dat, vooral in het Romeinse rijk, (Europa) heel sterke wortels heeft gekregen en nu nog steeds in het orthodoxe christendom de boventoon voert.
Als laatste vertelde Rob Bekkering over Hermes Trismegistus, een legendarische figuur uit de oudheid die werd beschouwd als de grondlegger van het Hermetisme, een spirituele en filosofische stroming. Zijn naam betekent letterlijk Hermes de drie keer grootste. Hij werd gezien als een oeroude profeet die geheime godskennis openbaarde aan de mensen. In de gnostiek en esoterie wordt hij wel vergeleken met Melchizedek die ook drie rollen vervulde: koning, priester en filosoof.

Ab Strijker

Geluk

Dit weekend las ik in Trouw (10 oktober) een artikel van Jurrien Hamer. Wat kan ik antwoorden als iemand vraagt: “Hoe is het?”. Altijd lastig om op deze vraag een antwoord te geven. Het is al snel een situatie van zwart/wit, goed/matig. En wat moet je als je leeft tussen geluk en ongeluk?
Wat is nú geluk? Is het een streven naar of moet het binnen handbereik zijn? Ik ben regelmatig gelukkig als iets nog niet bereikt is, een oogst, een transactie, leerdoelen van een cursus of een klus in huis. Het vooruitzicht dat het klaar is en afgerond en dan een leegte in mij achterlaat, wil ik nog even uitstellen. Een fijn leven is ook als het proces naar geluk nog gaande is. Dit terwijl ik geregeld om mij heen hoor dat er pas een fijn leven is als geluk bereikt is. Het nieuwe huis, het niet meer hoeven werken en de lange vakanties lijken dan het eindpunt. Ik houd van het proces tot het afgeronde eindresultaat. Bijvoorbeeld het afrijpen van onze gewassen en de stress rond de oogstwerkzaamheden. Of de onderhandelingen in de makelaardij om tot een goed resultaat te komen voor zowel koper als verkoper.
Er is iedere dag zoveel geluk te halen, zonder de beloning van het gewenste eindresultaat. Laatst vroeg ik een jongedorpsgenoot wat voor hem geluk is. Dit was nadat hij na een donkere periode in zijn leven de benen er weer onder heeft. Zijn antwoord was eenvoudig en helder. Hij zei: “Geluk is als ik mijn hand ophoud en dat die overstroomt van het leven”. Gezondheid en positieve energie zijn volgens hem het belangrijkst. Niet materieel eigendom maar dagelijks geluk draagt bij aan (een gevoel van) welzijn. Het grootste geluk!

Tot zover,
Edwin Goedegebuure

SCHILDER JAN MANKES

Lezing door Ellen van der Vecht

Sprookjesachtig en teer, zo kan het oeuvre van Jan Mankes (1889-1920) getypeerd worden. Hij inspireerde latere kunstenaars zoals Wim Schumacher, Dick Ket en kunstenaars van vandaag. Zelf werd hij beïnvloed door kunsttradities van voorgaande generaties. Al in zijn jeugd in Delft liep hij naar Den Haag om in het Mauritshuis Holbein, Vermeer en Vlaamse primitieven te bekijken, zo gaat het verhaal. Mankes woonde op het Friese platteland, tot aan zijn huwelijk met Anne Zernike, de eerste vrouwelijke dominee van Nederland. De laatste jaren van zijn korte leven bracht hij door in het Gelderse Eerbeek waar hij een belangrijk deel van zijn zachte, sobere portretten, ingehouden stillevens en dierstukken vervaardigde. We zien Mankes in de traditie van het realisme, maar ook vanuit zijn reacties op de dingen die in zijn tijd in de wereld gebeurden, en de antwoorden die hij daarop probeerde te vinden met zijn vrouw Annie Zernike. Mankes zegt daarover: “Schilderen is [...] nooit een afbeelding geven der stoffelijke zaken, maar een psychische functie, een uiten hoe de geest reageert ten opzichte der dingen.”

Ellen van der Vecht is kunsthistorica, docent kunstgeschiedenis, reisleidster en gids in de stad Groningen. Ze heeft jarenlange ervaring met het geven van lezingen, rondleidingen en cursussen. Haar specialiteit is Italië, een land waar ze al komt sinds haar jeugd en maar geen genoeg van kan krijgen. Tevens heeft Ellen meerdere cursussen en lezingen geschreven over de kunst van vrouwen door de eeuwen heen en geeft ze regelmatig lezingen bij tentoonstellingen in Nederlandse musea.

Datum: dinsdagmiddag 10 november 2026
Aanvang: 14.00 uur
Locatie: Odd Fellowhuis, De Ketting 6, Dronten
Toegang: € 10,00
Aanmelden: vóór zaterdag 7 november
per e-mail: programma@eigentijdsgeloven.nl, via website: www.eigentijdsgeloven.nl of bij Ria Kikkert tel. 0634541403

STERRENSTOF ZIJN WIJ

Lezing door dr. Margot Brouwer (die/diens)

Kun je als sterrenkundige in God geloven, en zo ja, hoe? Dr. Margot Brouwer groeide op in een gelovig gezin, maar werd aan de universiteit geconfronteerd met een heel ander wereldbeeld: een leeg, onbarmhartig universum waarin voor God geen plaats lijkt. In diens debuut 'Sterrenstof zijn wij' neemt Margot de lezer mee in diens levenslange worsteling met existentiële vragen. Wat doe ik hier op aarde? Wie of wat ben ik? Heeft mijn leven zin? En wat gebeurt er met me als ik uiteindelijk sterf? Margot is niet de eerste die hier diep over heeft nagedacht. De filosoof Benedictus de Spinoza (1632-1677), geestelijk vader van de Verlichting, werkte vier eeuwen geleden al uit hoe wij verbinding, zin, en zelfs geluk kunnen vinden in onze eenheid met een oneindig Heelal dat hij 'God' durfde te noemen. Vooral in onze tijd kan deze driehoeksverhouding tussen wetenschap, filosofie en zingeving onze blik verwijden van de waanzin van alledag naar de peilloze diepten van ruimte en tijd, en uiteindelijk naar wie wij werkelijk zijn.

Margot Brouwer (die/diens) stoeit al van kinds af aan met vragen over het leven, het universum en alles. Die studeerde natuur- en sterrenkunde aan de Universiteit van Amsterdam, promoveerde aan de Universiteit Leiden op het onderwerp van donkere materie en alternatieve zwaartekracht, en werkte als sterrenkundig onderzoeker aan de Universiteiten van Amsterdam en Groningen. Margot geeft nu regelmatig lezingen, maakt podcasts en schrijft over het snijvlak van wetenschap, filosofie en zingeving. Voor meer info, zie: www.margotbrouwer.nl

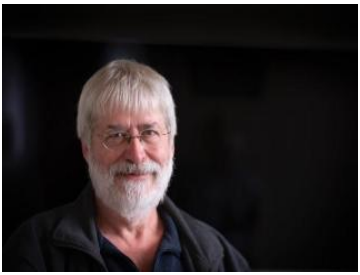
Datum: zondagmorgen 22 november 2026
Aanvang: 10.00 uur
Locatie: Theater Posa, Kempenaar 01-10, Lelystad
Toegang: vrijwillige bijdrage
Aanmelden: vóór vrijdag 20 november
per e-mail: programma@eigentijdsgeloven.nl, via website: www.eigentijdsgeloven.nl of bij Jan Kreuter tel. 0638436506

OOK DIT GAAT VOORBIJ

Lezing door Hein Stufkens

In het kader van het thema 'Grenzen aan de maakbaarheid' zullen we met Hein Stufkens deze middag stilstaan bij de vraag hoe maakbaar ons eigen leven eigenlijk is.

Ieder mensenleven is een verhaal dat de moeite waard is. Niet iedereen schrijft dat verhaal ook op. Hein deed het wel, in een autobiografie die de titel heeft: *Ook dit gaat voorbij*. Hij wil zijn verhaal graag in deze lezing met de aanwezigen delen. Niet omdat zijn verhaal meer uniek zou zijn dan dat van anderen. Maar omdat het de moeite waard is om stil te staan bij ons levensverhaal, en Hein ons deze middag uitnodigt om, aan de hand van zijn verhaal, in de spiegel te kijken. Hoe zijn we geworden wie we zijn? Welke factoren, mensen, gebeurtenissen hebben in ons leven een belangrijke rol gespeeld? En waar hebben we zelf keuzes gemaakt die onze levensloop bepaalden? Dat kan een feest van herkenning worden, of misschien juist leiden tot boeiende nieuwe ontdekkingen over ieders eigen geschiedenis.
Deze lezing is een uitnodiging tot overgave aan het leven zoals het zich aandient – met al zijn imperfecties en pijn – in het fundamentele vertrouwen dat de mens uiteindelijk wordt gedragen door een grotere, liefdevolle kracht

Hein Stufkens (1947), filosoof, schrijver, dichter, leraar, werd bekend als auteur van boeken over zingeving en spiritualiteit door zijn werk voor radio en televisie en door lezingen en workshops. Zijn inspiratie vindt hij in de christelijke mystiek en gnosis, het zen-boed-dhisme en de jungiaanse en transpersoonlijke psychologie.

Datum: zondagmiddag 29 november 2026
Aanvang: 16.00 uur
Locatie: Theater Posa, Kempenaar 01-10, Lelystad
Toegang: €10,00
Aanmelden: vóór vrijdag 27 november
per email: programma@eigentijdsgeloven.nl , via website: www.eigentijdsgeloven.nl of bij Ria Kikkert: tel. 0634541403

Pastoraal werker VGF

Marian van Leeuwen
info@marianvanleeuwen.nl
06 13444215
Op maandag en woensdag voor de VGF bereikbaar/bezoekdagen

Algemeen bestuur VGF

Voorzitter: Yvon Vulperhorst

Secretaris: Aadje Mugie
secretarisab@eigentijdsgeloven.nl

Penningmeester: Ina de Ruiter
penningmeestervgf@gmail.com

Redactie De Meerpaal

Rinse Dijkstra
meerpaalredactie@gmail.com

Abonnement De Meerpaal

€35,- per jaar

Website: eigentijdsgeloven.nl

Webredacteur

Yusriyah Momo
webredacteur@eigentijdsgeloven.nl

VIERINGEN

datum	*tijd*	*plaats*	*voorganger*
1 november	*10.00 uur*	Dronten	Marian van Leeuwen
8 november *Herdenkingsdienst*	*10.00 uur*	Lelystad	Elske de Lange
15 november *Herdenkingsdienst*	*10.00 uur*	Dronten	Fride Bonda

De kerkdiensten worden gehouden in:

Dronten in het Odd Fellowhuis, De Ketting 6
Lelystad in het Vestzaktheater Posa, Kempenaar 01-10

ACTIVITEITEN

1 november	Algemene Ledenvergadering	Dronten
10 november	Lezing Ellen van der Vegt	Dronten
15 november	Plusgroep	Lelystad
22 november	Lezing Margot Brouwer	Lelystad
22 november	Zondagochtendgesprek	Dronten
29 november	Lezing Hein Stufkens	Lelystad

KOPIJ VOOR HET DECEMBERNUMMER INLEVEREN UITERLIJK 13 NOVEMBER 2026

meerpaalredactie@gmail.com